

ภาวะมีบุตรยาก (infertility)

เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนไทยในยุคปัจจุบันมากขึ้น เนื่องจากผู้หญิงเริ่มมีอัตราการแต่งงานที่ช้าลง อีกทั้งปัจจัยต่างๆ เช่นความเครียด การทำงานหนัก นอนน้อย เป็นต้น ส่งผลให้อัตราของผู้มีบุตรยากเพิ่มสูงขึ้น ณ ปัจจุบัน

ภาวะมีบุตรยากหลักแพทย์แผนปัจจุบัน หมายถึง การที่คู่สมรสไม่มีการตั้งครรภ์เกิดขึ้น โดยที่มีเพศสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอ และไม่ได้คุมกำเนิดเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปี หรือระยะเวลา 6 เดือน ในกรณีที่ฝ่ายหญิงมีอายุมากกว่า 35 ปี ขึ้นไป

ปัจจัยของการมีบุตรยากในฝ่ายหญิง

1. ความผิดปกติของอวัยวะในอุ้งเชิงกราน เช่น เนื้องอกมดลูก ท่อนำไข่ตีบตัน เนื้องอกรังไข่
2. ความผิดปกติในการทำงานของต่อมไร้ท่อ เช่น ภาวะไม่ตกไข่เรื้อรัง รังไข่หยุดทำงานก่อนวัย โรคไทรอยด์ผิดปกติ เป็นต้น

ปัจจัยของการมีบุตรยากในฝ่ายชาย

1. ความผิดปกติในการสร้างหรือการหลั่งน้ำอสุจิ
2. ความผิดปกติแต่กำเนิดของอวัยวะสืบพันธุ์ เช่น ลูกอัณฑะไม่ลงในถุง
3. ความผิดปกติในการทำงานของต่อมไร้ท่อ เช่น โรคเบาหวาน โรคไทรอยด์ผิดปกติ เป็นต้น

นิยามภาวะมีบุตรยาก คือ การที่สามีและภรรยาแต่งงานกัน โดยที่มีเพศสัมพันธ์แบบไม่คุมกำเนิดเป็นระยะเวลา 1 ปีแต่ยังไม่มี การตั้งครรภ์

ภาวะมีบุตรยากแบ่งออกเป็นภาวะมีบุตรยากแบบปฐมภูมิ (Primary infertility)

และภาวะมีบุตรยากแบบทุติยภูมิ (Secondary infertility)

ภาวะมีบุตรยากแบบปฐมภูมิ (Primary infertility) หมายถึง ภาวะมีบุตรยากในคู่สมรสที่ไม่เคยมีการตั้งครรภ์มาก่อน

ภาวะมีบุตรยากแบบทุติยภูมิ (Secondary infertility) หมายถึง ภาวะมีบุตรยากในคู่สมรสที่เคยมีการตั้งครรภ์มาแล้วอย่างน้อย 1 ครั้ง

แนวทางการรักษาทางการแพทย์แผนปัจจุบัน

1. รักษาสาเหตุที่แก้ไขได้ เพื่อเพิ่มโอกาสในการตั้งครรภ์ เช่น การผ่าตัดเนื้องอก การผ่าตัดรักษาท่อ นำไข่อุดตัน
2. การรักษาโดยการกระตุ้นไข่ และฉีดเชื้ออสุจิเข้าสู่โพรงมดลูก (IUI)
3. การปฏิสนธิภายนอกร่างกาย (IVF, ICSI)

สาเหตุของภาวะมีบุตรยากในมุมมองแพทย์แผนจีน

พื้นฐานของการตั้งครรภ์ คือ ทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงจำเป็นต้องมีชีไตเพียงพอ มีเทียนกู่ถึงพร้อม (天癸) เส้นลมปราณเร็น (任脉) เดินถึงมดลูก เส้นลมปราณชง (冲脉) เพิ่มพูนประจำเดือนของฝ่ายหญิงมาตรงเวลา อสุจิของฝ่ายชายแข็งแรงเป็นปกติ อีกทั้งการมีเพศสัมพันธ์ควรมีในช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่นนี้จึงทำให้ไข่และอสุจิมีการปฏิสนธิกันและเกิดการตั้งครรภ์ขึ้น

แนวทางการรักษาทางการแพทย์แผนจีน

1.การทานยาสมุนไพรจีน เพื่อปรับสมดุลฮอร์โมนภายในร่างกาย ช่วยปรับการไหลเวียนของเลือด ฝ่ายหญิงบำรุงมดลูก เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของรังไข่ ทั้งยังสามารถช่วยลดขนาดหรือสลายก้อนเนื้องอกในมดลูกหรือรังไข่

ฝ่ายชายสามารถช่วยเพิ่มจำนวนอสุจิ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเคลื่อนไหวของอสุจิ

2.การฝังเข็มส่งเสริมสุขภาพ เพื่อปรับสมดุลการไหลเวียนเลือดลมไหลเวียนสะดวกและบำรุงอวัยวะภายในต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

<https://www.huachiewtcm.com/content/9437/>

https://theworldmedicalcenter.com/th/new_site/health_article/detail

จัดทำโดย นางสาวลัดดาวรรณ แซ่ลิ้ นักวิชาการสาธารณสุข
แพทย์แผนจีน ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี